

Uitleg over VN-verdrag

De cliëntenraad aan zet

Colofon

Uitgave

Landelijke Cliëntenraad
Postbus 95966
2509 CZ Den Haag
T (070) 3499790
www.landelijkeclientenraad.nl
info@lcr-suwi.nl

Auteur

Martin Schuurman (Kalliope Consult)

Met medewerking van

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW)
VNG
Gemeente Utrecht
College voor de Rechten van de Mens

Eindredactie

Rietje Krijnen

© Landelijke Cliëntenraad, augustus 2014

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Aan de totstandkoming van deze publicatie is de grootst mogelijke zorg besteed. De Landelijke Cliëntenraad kan echter niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele onjuistheden, noch kunnen aan de inhoud rechten worden ontleend.

Inhoud

Colofon	2
Waarom deze uitleg?	4
Welke gevolgen heeft het het VN-verdrag?.....	4
Gelijkwaardig	5
Wat staat er in het VN-verdrag over arbeid?	6
▶ <i>Verplichtingen van Staten op het gebied van arbeid (artikel 27)</i>	7
Wat kan van de gemeente worden verwacht?	9
Goede plannen maken	9
Gebruik maken van de deskundigheid van mensen met een handicap	11
Uitvoeren van activiteiten in lijn met het VN-verdrag.....	11
Wat kan de cliëntenraad doen om het VN-verdrag onder de aandacht van de gemeente te brengen?	13
▶ <i>Artikel 47 van de Participatiewet</i>	14
▶ <i>Niveaus van cliënteninbreng</i>	14
Waar vind ik meer informatie over het VN-verdrag en zijn toepassing in de praktijk?	16
Begrippenlijst.....	17

Waarom deze uitleg?

Mensen met een handicap komen vaak en in vele situaties belemmeringen tegen bij hun deelname aan de maatschappij. Ook hun participatie op de arbeidsmarkt blijft achter. Voor mensen met een verstandelijke beperking zijn bijvoorbeeld de brieven van de sociale dienst niet altijd te begrijpen.

In deze uitleg gebruiken we de term 'handicap' in plaats van 'beperkingen', omdat dit ook gebeurt in het VN-verdrag. Het woord 'handicap' geeft scherper aan dat het gaat om mensen die door medische oorzaak hinder ondervinden in het meedoen in onze samenleving. Dat geldt niet voor 'beperking': dat woord kan meerdere betekenissen hebben.

En zo zijn mensen met een stoornis in het autisme spectrum niet in staat om door netwerken een baan te vinden.

Cliëntenraden komen op voor de belangen van alle uitkeringsgerechtigden en werkzoekenden die onder de Participatiewet vallen. Om die belangen goed te kunnen behartigen helpt het VN-verdrag.

Dit heet officieel 'VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap'.

Dit verdrag geeft aan Staten (regeringen van landen) de opdracht om ervoor te zorgen dat burgers met een handicap, net zoals alle andere burgers, kunnen deelnemen aan de samenleving. Gemeenten moeten ook hun beleid baseren op en toetsen aan het VN-verdrag. Zij moeten dit doen in overleg met de doelgroep zelf. Hier komen cliëntenraden in beeld. Ook het toetsen van gemeentelijk beleid aan het VN-verdrag hoort bij hun werk. Vandaar deze uitleg.

Welke gevolgen heeft het het VN-verdrag?

Op 13 december 2006 heeft de Verenigde Naties het '***Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap***' aangenomen. Nederland heeft het verdrag in 2007 ondertekend. Vanaf dat moment moeten nieuwe wetten en de regels die daarop zijn gebaseerd voldoen aan de voorwaarden in het VN-verdrag. Op het moment dat Nederland het verdrag bekrachtigt (ratificatie), is er sprake van juridische binding. Dit houdt in dat de rechter, nadat een burger hierover heeft geklaagd, de Nederlandse Staat erop kan aanspreken als die zich niet houdt aan voorwaarden in het verdrag.

In Nederland worden de ***Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte (Wgbh/cz)*** en de ***Kieswet*** aangepast zodat de

Nederlandse regelgeving voldoende aansluit op het VN-verdrag om het te kunnen ratificeren. De verwachting is dat het verdrag in Nederland in 2015 officieel van kracht is.

Gelijkwaardig

Het VN-verdrag verplicht Nederland ervoor te zorgen dat mensen met een handicap gelijkwaardig aan mensen zónder handicap aan de samenleving kunnen deelnemen. Doel van het verdrag is dat er een inclusieve samenleving ontstaat. Met inclusief wordt bedoeld: iedereen hoort erbij, iedereen voelt zich welkom en kan met andere mensen contact maken. Niemand komt hindernissen tegen die hen belemmeren om mee te kunnen doen aan de samenleving. Speciale maatregelen voor mensen met een handicap moeten zo min mogelijk nodig zijn.

Iedereen
hoort erbij,
iedereen
voelt zich
welkom.

Het VN-verdrag bevat vijf belangrijke uitgangspunten:

- 1 In het verdrag zijn mensen zónder handicap niet de maatstaf. Voor alle mensen met en zonder handicap moeten alle mensenrechten gelden. Mensen zijn verschillend én gelijkwaardig. Het verdrag bevat een bevestiging van mensenrechten die al voor ieder mens gelden. Daarnaast staan er veel specifieke bepalingen in waardoor sociale en lichamelijke belemmeringen in het dagelijkse leven weggenomen moeten worden.
- 2 Het verdrag is gebaseerd op wat wordt genoemd 'omgeving gerelateerde opvatting over de handicap'. Er wordt geredeneerd vanuit de fysieke omgeving en bestaande voorzieningen. Dit houdt in dat niet mensen met een handicap die hindernissen ervaren zich moeten aanpassen, maar dat de overheid moet zorgen dat alle burgers gelijke mogelijkheden hebben. In het verdrag staat dat er zoveel mogelijk **algemeen beleid** moet zijn: beleid voor iedereen. Is dat niet mogelijk, dan moet er **specifiek beleid** komen. Voorbeelden zijn Valys (speciaal vervoer), speciaal onderwijs of de Participatiewet. Er kan ook een individuele aanpassing nodig zijn bij bijvoorbeeld de aanpassing van een werkplek of een vervoersvoorziening om naar het werk te kunnen reizen.
- 3 Mensen met een handicap hebben soms meer ondersteuning nodig om dezelfde levensomstandigheden te bereiken als andere burgers. Deze ondersteuning mag nooit worden beschouwd als een gunst of een voorrecht, maar is een recht van ieder mens.

- ④ Voorzieningen en informatie moeten voor iedereen toegankelijkheid zijn. Zo hoort elke sociale dienst rekening te houden met de beperkingen van hun klanten. En voorlichting moet goed afgestemd zijn op de doelgroep.
- ⑤ Persoonlijke onafhankelijkheid (autonomie) staat altijd voorop. Mensen moeten hierbij ondersteuning krijgen op een manier en door personen die zij zelf kiezen.

Wat staat er in het VN-verdrag over arbeid?

Voor mensen met een arbeidshandicap is het VN-verdrag belangrijk omdat het helder aangeeft hoe inclusie bij werk en werkgelegenheid kan worden bereikt. In artikel 27 van het verdrag staat dat personen met een handicap, net als iedereen, het recht hebben om met werk dat zij zelf hebben gekozen in hun levensonderhoud te voorzien. Arbeidsmarkt en werkomgeving horen niemand uit te sluiten en moeten toegankelijk zijn voor personen met een handicap. Staten, zoals de Nederlandse Staat, hebben hierdoor een reeks **verplichtingen** ➔.

**In artikel 27
van het VN-verdrag
staat dat mensen
met een handicap,
net als iedereen,
recht hebben om werk te
hebben dat zij zelf
hebben gekozen.**

Verplichtingen van Staten op het gebied van arbeid (artikel 27)

- 1 Verbieden van discriminatie, op grond van handicap, bij voorwaarden voor de werving, aanstelling en indiensttreding, voortzetting van het dienstverband, carrièremogelijkheden en een veilige en gezonde werkomgeving.
- 2 Beschermen van het recht van personen met een handicap op rechtvaardige en gunstige arbeidsomstandigheden, gelijke kansen en gelijke beloning voor werk van gelijke waarde, een veilige en gezonde werkomgeving, afwezigheid van intimidatie en de mogelijkheid tot **rechtsherstel bij grieven**. →
- 3 Personen met een handicap in staat stellen om effectieve toegang te krijgen tot technische en algemene beroepskeuzevoorlichting programma's, arbeidsbemiddeling, beroepsonderwijs en vervolgoopleidingen.
- 4 Bevorderen van de kans op werk en carrièremogelijkheden voor personen met een handicap op de arbeidsmarkt. Daarnaast ook: hen ondersteunen bij het vinden, verwerven, behouden van en terugkeer naar werk.
- 5 Bevorderen van de kans om te werken als zelfstandige, het ontwikkelen van samenwerkingsverbanden en een eigen bedrijf te beginnen.
- 6 Bevorderen van de werkgelegenheid voor personen met een handicap in de private sector, door middel van passend beleid en passende maatregelen, waaronder voorkeursbeleid, aanmoedigings-premies en andere maatregelen.
- 7 Waarborgen dat op de werkplek wordt voorzien in redelijke aanpassingen voor personen met een handicap.
- 8 Bevorderen dat personen met een handicap werkervaring kunnen opdoen op de vrije arbeidsmarkt.
- 9 Bevorderen dat mensen met een handicap, bijvoorbeeld via re-integratie programma's, kunnen deelnemen en terugkeren naar werk.
- 10 Waarborgen dat arbeids- en vakbondsrechten kunnen worden uitgeoefend.
- 11 Personen met een handicap in dienst nemen in de publieke sector.

Met de Participatiewet krijgen gemeenten veel instrumenten in handen om mensen met een arbeidsbeperking te helpen bij hun arbeidsdeelname en deelname aan de maatschappij. De elf punten op de vorige pagina zijn een houvast bij de verdere invulling en toetsing van de wet.

De volgende punten zijn vooral belangrijk:

- ▶ Het aanbieden van re-integratievoorzieningen. Hieronder vallen bijvoorbeeld loonkostensubsidie, de voorziening beschut werk en andere werkvoorzieningen. De overheid moet waarborgen dat een werkplek wordt voorzien van redelijke aanpassingen.
In artikel 2 van de **Wgbh/cz** ➔ is hier al iets over gezegd: werkgevers moeten zorgen voor de noodzakelijke aanpassing van de werkplek, maar dat moet niet onevenredig belastend zijn voor hen. Ook **jobcarving** ➔ kan hieronder vallen: het opknippen van functies in taken, waarvan weer afzonderlijke passende functies worden gemaakt.
- ▶ Door de Participatiewet zijn gemeenten verantwoordelijk om voor iemand die aan het werk gaat de noodzakelijke voorzieningen te regelen. Gemeenten kunnen de werknemer of werkgever (financieel) ondersteunen om ervoor te zorgen dat de aanpassingen op de werkplek er komen. Gemeenten zijn verplicht om in een verordening vast te leggen wat de regels zijn rondom deze werkvoorzieningen.
- ▶ Ook de cliëntenparticipatie moeten zij in een verordening regelen. Zo worden personen met een handicap actief betrokken bij het gemeentelijk beleid.

Natuurlijk is de meest wenselijke situatie dat al die voorzieningen en financiële ondersteuning voortkomen uit **algemeen beleid**. ➔ Zolang de arbeidsmarkt nog niet inclusief is, zijn individuele aanpassingen om te kunnen werken nog steeds nodig.

Wat kan van de gemeente worden verwacht?

Van de gemeentelijke overheid kan bij de toepassing van het VN-verdrag worden verwacht dat zij het volgende doen:

- ▶ **Goede plannen maken.** ➔
- ▶ **Gebruik maken van de deskundigheid van mensen met een handicap.** ➔
- ▶ **Activiteiten uitvoeren in lijn met het VN-verdrag.** ➔

Goede plannen maken

Besluiten van lokale overheden beïnvloeden het dagelijks leven van mensen met een handicap. In die besluiten gaat het namelijk over onderwerpen als huisvesting, schoolkeuze, zorg en werk. Het is daarom belangrijk dat de overheid bij álle besluitvorming rekening houdt met de gevolgen ervan voor mensen met een handicap.

Het sociale model helpt hierbij. Dit model stelt dat het gaat om het ontwikkelen van de samenleving zodat iedereen er een plek vindt. En niet om inpassen van mensen met een handicap in de samenleving zoals die nu eenmaal is. Daarvoor moeten niet alleen echte drempels worden weggenomen. Het gaat er ook om dat de houding van anderen verandert: naar denken in mogelijkheden en zorgen voor menselijke ondersteuning.

Wat staat er in een beleidsplan?

De gemeente maakt beleidsplannen met daarin maatregelen en meetbare doelstellingen. In zo'n plan moet staan:

- ▶ **wat** er moet gebeuren;
- ▶ **wanneer** elke maatregel moet zijn afgerond;
- ▶ **welke** instantie verantwoordelijk is voor de uitvoering;
- ▶ **hoe** de maatregel wordt gefinancierd.

Dit is zeer belangrijk om uiteindelijk het doel tot participatie te bereiken en het beleid te kunnen evalueren.

Goede plannen gaan uit van inclusief beleid.

- 1 Beleidsmakers moeten personen met een handicap **niet** zien als een aparte groep in de samenleving voor wie steeds afzonderlijk, apart beleid moet worden gevoerd.
- 2 Beleid en verordeningen worden voortdurend getoetst aan het VN-verdrag

Altijd
rekening
houden met
mensen met
een
handicap

én op het gelijkwaardig effect ervan voor zowel mensen mét als zónder handicap.

- ③ Er is vanzelfsprekende en voortdurende aandacht voor mensen met een handicap binnen het algemeen beleid. Voorbeelden zijn: de inrichting van woonwijken, regels voor bijzondere bijstand, de keuze voor een type bus, toegankelijkheid en geschiktheid van het onderwijs.
- ④ Naast het algemeen (inclusief) beleid zijn er noodzakelijke aparte voorzieningen, die slechts aanvullend zijn. Deze komen niet in de plaats van de algemene voorzieningen.
- ⑤ Voorzieningen voor mensen met een handicap zijn normaal. Ze zijn niet toevallig, bijzonder of een uitzondering op de regel.
- ⑥ Beleidsplannen zijn gemaakt nadat, samen met belangenorganisaties, goed is bekeken wat de behoeften van mensen met een handicap zijn.
- ⑦ Aan alle groepen wordt evenveel aandacht gegeven (evenwichtige verdeling).

Mensenrechten

Bestuurders en ambtenaren van gemeenten kunnen in hun plannen – en in hun dagelijkse gedrag – voortdurend bijdragen aan het bevorderen en beschermen van de mensenrechten. De gemeente staat het dichtst bij de mensen in de samenleving. Zij krijgt te maken met veel vraagstukken over mensenrechten. Denk bijvoorbeeld aan het recht op privacy, het recht op **lichamelijke integriteit**, ➔ het recht om niet te worden gediscrimineerd en het recht op vrijheid van meningsuiting.

Mensenrechten bieden gemeenten een stevige houvast bij het maken van beleid en het coördineren van de uitvoering. Ze verbinden beleidsterreinen en kunnen moeilijke afwegingen gemakkelijker maken.

Voorbeeld Venlo

Venlo biedt een mooi voorbeeld van inclusief beleid. In de gemeente wordt voortdurend rekening gehouden met mensen met een fysieke handicap. Zo kun je op de site van Venlo zien welke gebouwen toegankelijk zijn, waar gehandicaptenparkeerplaatsen zijn en waar je een taxi kunt reserveren. Ondernemers vinden op die site ook een lijstje met punten waaraan ze moeten denken als zij hun bedrijf toegankelijk willen maken.

Goede plannen gaan uit van inclusief beleid

Gebruik maken van de deskundigheid van mensen met een handicap

Alleen mensen die zelf een handicap hebben, weten hoe het is om daarmee te leven. 'Nauw overleg plegen met mensen met beperkingen en hun representatieve organisaties' (artikel 4 van het VN-verdrag) is dan ook een belangrijk onderdeel van inclusief beleid. Luisteren naar en overleggen met mensen met een handicap biedt gemeenten een prachtige kans om zich te laten voeden door burgers.

Uitvoeren van activiteiten in lijn met het VN-verdrag

Gemeenten horen het VN-verdrag binnen het terrein van arbeid en inkomen in het lokale dagelijkse leven zichtbaar te maken. Voorbeelden van acties zijn:

Banen en bedrijven

- ▶ Vergroten van de kans op werk: banen bij bedrijven en overheid reserveren voor mensen met een handicap. Het werk en de werkplek worden aangepast.
- ▶ Zorgen dat werkprojecten loskomen van zorginstellingen en Wsw-bedrijven (dit zijn aparte voorzieningen). Samenwerken met gewone bedrijven. Besef dat ook mensen met heel ernstige beperkingen kunnen werken.
- ▶ Opnemen van het werken aan inclusie in bouwbesluiten (als dat niet valt onder het **Bouwbesluit** →) en in subsidieverordeningen. Meer werkopdrachten geven aan bedrijven die veel mensen met een handicap in dienst hebben. Ook de gemeente kan meer mensen met een handicap in dienst nemen.
- ▶ Werkgevers moeten met veel meer verschillende banen aan gaan sluiten op de mensen die beschikbaar zijn op de arbeidsmarkt. Knip functies op in taken en maak van de bouwstenen nieuwe, passende functies (**jobcarving**). →
- ▶ Een centraal overzicht van de banen en ervaringsplaatsen op de arbeidsmarkt in de regio. En een goed overzicht van alle werkzoekenden.
- ▶ Arbeidmatige dagbesteding mag geen automatisme meer zijn. Alleen als werk echt (nog) niet haalbaar is.

School en leren

- ▶ Letten op de overgang van school naar werk. Scholen voor speciaal onderwijs bereiden jongeren lang niet altijd voor op werk. Gemeenten kunnen hierover

VN-verdrag
moet
zichtbaar zijn
in dagelijks
leven

in hun regio en in overleg met praktijkonderwijs en voortgezet (speciaal) onderwijs afspraken maken. Als dit regionaal wordt aangepakt, is er subsidie beschikbaar via het Europees Sociaal Fonds (ESF).

- ▶ Zorgen dat mensen met een handicap ontdekken wat ze goed kunnen en wat ze willen. Laat het iemand zelf vertellen. Neem hiervoor de tijd en gebruik de informatie voor het opstellen van een profiel. Dan wordt ook duidelijk welke baan mogelijk is, ook via jobcarving. Het is nodig om anders te kijken naar mensen: naar wat ze wél kunnen en niet naar wat ze niét kunnen.

Voorwaarden

- ▶ Samen met de cliëntenorganisaties een helder re-integratiebeleid maken over ondersteuning en werkvoorzieningen bij het inschakelen van mensen voor werk. Dit moet vastliggen in de re-integratieverordening. De lokale cliëntenraad kan zich hierbij richten op het inzetten van een eigen budget voor alle personen met een handicap die op zoek zijn naar werk of proberen hun werk te behouden.
- ▶ Bij individuele bijstand rekening houden met mogelijke extra kosten om deel te kunnen nemen aan de maatschappij.
- ▶ Zorgen voor goed bereikbaar lokaal openbaar vervoer (bijvoorbeeld voldoende bushaltes) dat ook goed bruikbaar is voor mensen met een handicap. Zodat mensen zoveel mogelijk zonder specifiek aangepast vervoer naar hun werk kunnen reizen.
- ▶ Zorgen dat regels voor ondersteuning uitgaan van maatwerk voor de gehele gemeentelijke doelgroep.

Gemeente zelf

- ▶ Zorgen dat ambtenaren goed op de hoogte zijn van het VN-verdrag. Ze moeten regels en uitvoering goed kunnen toetsen aan het verdrag.
- ▶ Zorgen dat burgers die werk zoeken of een uitkering aanvragen maar bij één loket hoeven aan te kloppen. Daarachter moeten verbanden worden gelegd met andere partijen.
- ▶ Verspreiden van begrijpelijke en toegankelijke informatie over werk en inkomensvoorzieningen, ook voor mensen met verstandelijke beperkingen.
- ▶ Er rekening mee houden dat mensen door hun beperking niet altijd in staat zijn aan alle verplichtingen in de bijstand te voldoen.
- ▶ Een werkgroep starten van gemeente, sociale partners en burgers. De

Laat iemand
het zelf
vertellen wat
hij goed kan

werkgroep onderzoekt op welke manier de gemeente vrijwilligerswerk, **werkervaringsplekken** ➔ en nieuwe banen kan scheppen. Dit aanbod van werk moet aansluiten op de vele verschillende mensen die er zijn op de arbeidsmarkt.

- ▶ Het scheppen van gunstige voorwaarden om als gemeente zelf mensen met een handicap in dienst te nemen. Zorgen dat deze mensen dezelfde mogelijkheden als anderen hebben voor banen, promotie, salarisverhoging en trainingsprogramma's voor personeel.

Wat kan de cliëntenraad doen om het VN-verdrag onder de aandacht van de gemeente te brengen?

De cliëntenraad is belangrijk als het gaat om het beïnvloeden van beleid én het verbeteren van de kwaliteit van de dienstverlening bij werk en inkomen. Hun werk is gericht op cliënten. Cliënten en hun organisaties moeten betrokken zijn bij het werk wat de cliëntenraad doet.

De cliëntenraad toetst voorstellen en verordeningen van de gemeente over werk en inkomen aan het VN-verdrag. De **activiteiten die zijn genoemd** ➔ kunnen hierbij helpen. Belangrijk is dat er steeds zo vroeg mogelijk wordt getoetst of geadviseerd: liefst al als het voorstel of de verordening nog gemaakt moet worden.

Verordeningen die te maken hebben met de invulling van de Participatiewet, bevatten regels:

- ▶ over de doelgroep loonkostensubsidie en de vaststelling van de loonwaarde;
- ▶ voor het verlenen van een individuele studietoelage;
- ▶ over de ondersteuning en de voorzieningen als mensen aan het werk gaan;
- ▶ voor het werken in een beschutte werkomgeving;
- ▶ over hoe cliënten worden betrokken bij de uitvoering van de Participatiewet.

Dat betekent dat zij advies moeten kunnen uitbrengen over verordeningen en beleidsvoorstellen. Cliënten moeten ondersteund worden om hun werk in een cliëntenraad (of in overleg met die raad) goed te kunnen doen. Ze moeten (periodiek) kunnen overleggen, onderwerpen aanmelden voor de agenda van het overleg en juiste informatie hiervoor krijgen. **(zie artikel 47 van de Participatiewet).** ➔

Steeds zo
vroeg
mogelijk
toetsen en
adviseren

Artikel 47 van de Participatiewet

De gemeenteraad stelt bij verordening regels over de wijze waarop de personen, bedoeld in artikel 7, eerste lid, of hun vertegenwoordigers worden betrokken bij de uitvoering van deze wet, waarbij in ieder geval wordt geregeld de wijze waarop deze personen of hun vertegenwoordigers:

- a vroegtijdig in staat worden gesteld gevraagd en ongevraagd advies uit te brengen bij de besluitvorming over verordeningen en beleidsvoorstellen;
- b worden voorzien van ondersteuning om hun rol effectief te kunnen vervullen;
- c deel kunnen nemen aan periodiek overleg;
- d onderwerpen voor de agenda van dit overleg kunnen aanmelden;
- e worden voorzien van de voor een adequate deelname aan het overleg benodigde informatie.

Het is belangrijk dat de cliëntenraad steeds duidelijk heeft wat er moet gebeuren of wat er van hen wordt gevraagd.

Niveaus van cliënteninbreng

- 1 Informeren en worden geïnformeerd.
- 2 Raadplegen en worden geraadpleegd.
- 3 Adviseren en om advies worden gevraagd.
- 4 Coproductie, samen een advies of regeling opstellen.
- 5 Meebeslissen.

Houd als cliëntenraad steeds een aantal punten in de gaten.

- Zaken moeten met elkaar samenhangen. Het gaat niet alleen om werk, maar ook om wonen, inkomen, welzijn en alle andere levenssterreinen.
- Respect, eigen keuzes kunnen maken, onafhankelijkheid, eigen regie en eigen kracht moeten steeds centraal staan.
- Er is niet één oplossing voor alle mensen met een handicap. Het gaat altijd

om maatwerk per persoon, in wat iemand kan en welke ondersteuning hij daarbij nodig heeft. Probeer niet te generaliseren. Luister naar mensen zelf, laat hen aangeven wat goed en passend is. Geef hen de regie.

- ▶ Waken voor 'verdringing'. Mensen met een arbeidsbeperking in de Participatiewet die niet het Wettelijk minimumloon (WML) kunnen verdienen vallen onder de doelgroep voor de baanafpraak die het kabinet met sociale partners heeft gemaakt. Afgesproken is dat werkgevers in de particuliere en overheidsector tot 2026 100.000 en 25.000 extra banen beschikbaar stellen voor deze mensen. Wie een handicap heeft en niet binnen deze doelgroep valt, maakt mogelijk minder kans bij werkgevers. Bijvoorbeeld omdat zij wel het wettelijk minimumloon (WML) kunnen verdienen maar veel begeleiding nodig hebben en het risico groot is dat zij uitvallen wegens ziekte. Voor cliëntenraden is het belangrijk dat goed in de gaten te houden en te bespreken met gemeenten.

**Clëntenraden moeten goed
in de gaten houden dat er
geen sprake is van
'verdringing'**

Waar vind ik meer informatie over het VN-verdrag en zijn toepassing in de praktijk?

- ▶ De tekst van het verdrag: UN, United Nations (2006). Convention on the Rights of Persons with Disabilities. Nederlandse vertaling: Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap. New York, 13 december 2006. Tractatenblad van het Koninkrijk der Nederlanden, Jaargang 2007, nr. 169.
- ▶ Informatieblad over de Participatiewet van Ieder(in), mei 2014.
- ▶ Weergave van het VN-verdrag in eenvoudige taal.
- ▶ Brief d.d. 12 mei 2014 aan de Eerste Kamer, over de strijdigheid van Participatiewet met het VN-verdrag voor de rechten van de mensen met een beperking, van M. Hoeve, J.E. van Goldschmid en B.M. Oomen.
- ▶ Site van belangenorganisatie Ieder(in), met nieuws over het verdrag en diverse verwijzingen naar documenten.
- ▶ Speciale site van Coalitie voor Inclusie over de implementatie van het VN-verdrag. Met links naar specifieke documenten en bronnen.
- ▶ Site met tal van tips, voorbeelden, checklists en overzicht van wetten en richtlijnen.
- ▶ Site van de gemeente Utrecht waarop de 'Participatieladder' concreet wordt ingevuld.
- ▶ Site over het project 'Op eigen kracht aan het werk' met als doel om arbeidsparticipatie van mensen met een chronische aandoening of beperking te bevorderen.
- ▶ Site van speciaal project, met tal van overzichten en materialen over het VN-verdrag.
- ▶ 'Onbeperkt aan het werk'. Minidocumentaire over samenwerkingsproject van Abrona (dagbesteding) en UW Re-integratie (sociale werkvoorziening).

Begrippenlijst

Jobcarving:

Een werkzoekende kan een deel van de taken die bij een functie horen gewoon uitvoeren. Het andere deel lukt niet. Dan kan jobcarving helpen: de functie wordt opgesplitst in meerdere functies. Zo kunnen meerdere mensen aan het werk worden geholpen.

Lichamelijke integriteit:

Lichamelijke onschendbaarheid. Voorbeelden van schendingen van lichamelijke integriteit zijn verkrachting, verminking, maar ook uithuwelijking, pesten, stalking en lastig gevallen worden.

Werkervaringsplek:

Een werkervaringsplek kan gezien worden als een tijdelijke arbeidsplaats voor langdurig werklozen en herintreders, met als doel werkervaring op te doen, of in stand te houden.

Rechtsherstel bij grieven:

Herstel van oorspronkelijke rechten bij erkende klachten of erkend bezwaar. (voorbeeld: Kandidaat A en B solliciteren naar een hogere functie. Kandidaat B is de beste, maar toch wordt voor kandidaat A gekozen. B vecht de beslissing aan en krijgt gelijk. Hij krijgt alsnog de hogere functie.)

